

## DIGIMOODUL

Digimooduli eesmärk on toetada uussisserändaja kohanemist Eesti digiriigis ning suurendada tema võimekust kasutada Eestis igapäevaseks toimetulekuks vajalikke digilahendusi, avalikke e-teenuseid ja infosüsteeme. Digimoodul ei keskendu üldiste digipädevuste arendamisele, vaid Eesti digiriigi toimimise, teenuste ja tööriistade tutvustamisele kohanemise eesmärgil. Digimooduli sisu kohandatakse koolitusel osalejate keskmisele digipädevuse tasemele ning käsitletavate teemade ulatus ja keerukus lähtuvad sihtrühma esialgsest tasemest. Sõltumata digimooduli tasemest ja käsitletavatest teemadest on digimooduli läbivaks osaks digiturvalisuse ja digihügieeni põhimõtted, sealhulgas isikuandmete kaitse, turvaline autentimine ning teadlik käitumine digikeskkonnas.

**Eeldatav maht ja vorm:** digimooduli maht ja õppevorm sõltuvad digimooduli tasemest. Alg- ja kesktaseme digimoodul viiakse läbi juhendatud õppes, sealhulgas kontaktõppe või veebipõhise õppe vormis. Edasijõudnute taseme digimoodul viiakse läbi e-õppe vormis. Digimoodul on korraldatud kolmel erineval tasemel, mille maht on järgmine:

- algtaset mahuga 19 akadeemilist tundi,
- kesktaset mahuga 14 akadeemilist tundi,
- edasijõudnute taset mahuga 6 akadeemilist tundi.

Uussisserändaja osaleb **ühel digimooduli tasemel**, mille ta valib oma esialgse digipädevuse enesehinnangu alusel.

### I. ALGTASEME DIGIMOODUL

#### Digikeskkonnaga kohanemine ja esmane toimetulek Eesti digiriigis

**Põhieesmärk** on anda uussisserändajale esmased teadmised ja oskused ning enesekindlus digiseadmete ning Eesti digiteenuste kasutamisel.

#### KÄSITLETAVAD TEEMAD

| <i>põhiteemad</i>                              | <i>põhiteemade raames käsitlevad alamteemad</i>                                                                           |
|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Digiriigi kontseptsioon ja digipädevuse alused | Eesti kui digiriik ja digiteenuste roll igapäevaelus                                                                      |
|                                                | Digioskuste olulisus toimetulekul                                                                                         |
|                                                | Digimooduli eesmärk ja ülesehitus                                                                                         |
| Digiseadmed ja interneti kasutamise alused     | Arvuti, nutiseadmete ja tahvelarvuti kasutamine                                                                           |
|                                                | Internet ja veebibrauserid                                                                                                |
|                                                | WiFi ja ühendused                                                                                                         |
|                                                | Info otsimine ja digilahenduste kasutamine (sh otsingumootorid, tõlkerakendused ja tehisintellektil põhinevad lahendused) |
|                                                | Paroolide loomise ja kasutamise põhimõtted ning mitmeastmeline autentimine                                                |

|                                         |                                                            |
|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| Turvaline digiseadmete kasutamine       | Seadmete lukustamine, APP-ide turvalisus ja uuendamine     |
|                                         | Avalike võrkude kasutamise riskid                          |
| Digisuhtlus ja failihaldus              | E-posti konto loomine ja kasutamine                        |
|                                         | Manused ja rämpspost                                       |
|                                         | Failide ja kaustade loomine, salvestamine ja leidmine      |
| Videopõhine digisuhtlus ja koostöö      | Videokoosolekute platvormid                                |
|                                         | Kontode loomine                                            |
|                                         | Koosolekuga liitumine                                      |
|                                         | Kaamera, mikrofoni ja vestluse kasutamine                  |
| Digitaalne identiteet ja e-identiteet   | Isikukoodi tähendus                                        |
|                                         | E-identiteedi roll                                         |
|                                         | Digitaalse identiteedi turvalisuse põhimõtted              |
| Autentimisvahendid ja digiallkiri       | Digiallkiri ja selle õiguslik tähendus                     |
|                                         | ID-kaart, Smart-ID ja Mobiil-ID                            |
|                                         | PIN1, PIN2 ja PUK                                          |
| Praktiline autentimine ja seadistamine  | ID-kaardi tarkvara ja brauserite seadistamine              |
|                                         | Autentimise ja digiallkirjastamise praktiline kasutamine   |
| Riigiportaalid ja andmed                | Riigiportaal eesti.ee                                      |
|                                         | Sündmusteenus "Eestis kohanemine" ja Settle in Estonia     |
|                                         | Rahvastikuregistri teenused                                |
| Politsei- ja tervishoiu digiteenused    | Politsei- ja Piirivalveameti e-teenused                    |
|                                         | Hädaabi ja riigiinfotelefon                                |
|                                         | Terviseportaal (sh perearst), digiretsept, haigusleht      |
| Töö ja raha digikeskkonnas              | Töötukassa digiteenused                                    |
|                                         | Tööotsing                                                  |
|                                         | Pangakonto avamine                                         |
|                                         | Maksu- ja Tolliameti e-teenused                            |
| Sotsiaal- ja perega seotud digiteenused | Sotsiaalkindlustusameti ja kohalike omavalitsuste teenused |
|                                         | Perehüvitised                                              |
|                                         | Kooli ja lasteaia digiteenused                             |
| Eluaseme ja liikumise digiteenused      | Eluaseme otsinguga seotud portaalid                        |
|                                         | Ühistranspordi (sh rongiliikluse) digiteenused             |
|                                         | Juhilubadega seotud e-teenused                             |
| Digivahendid ja küberturvalisus         | Küberhügieen                                               |
|                                         | Levinumad pettused ja õngitsused                           |
|                                         | Isikuandmete kaitse                                        |
|                                         | Usaldusväärsed riiklikud küberturvalisuse teabeallikad     |

## DIGIMOODULI ALGTASEME LÄBINUD ISIKU ÜLDPÄDEVUSED:

Digimooduli algtaseme läbinud isik:

- 1) oskab kasutada arvutit, nutitelefonit või tahvelarvutit igapäevasteks digitoiminguteks ning mõistab interneti ja veebibrauserite kasutamise põhimõtteid;
- 2) oskab otsida infot digikeskkonnas ning kasutada tõlke- ja otsinguvahendeid lihtsate igapäevaste vajaduste lahendamiseks;
- 3) oskab kasutada e-posti digisuhtluseks, sh saata ja vastu võtta kirju, käsitleda manuseid ning eristada ametlikku ja mitteametlikku digisuhtlust;
- 4) oskab kasutada videokohtumiste ja -tundide platvorme (nt liituda videokoosolekuga, kasutada kaamerat ja mikrofoni ning osaleda vestluses);
- 5) oskab luua, salvestada ja hallata faile ning kaustu oma seadmes;
- 6) mõistab isikukoodi ja digitaalse identiteedi rolli Eesti digiriigis;
- 7) oskab kasutada e-identiteeti ning autentida ja digiallkirjastada lihtsamaid toiminguid ID-kaardi, Smart-ID või Mobiil-ID abil;
- 8) oskab kasutada algtasemel Eesti peamisi e-teenuseid, sh riigiportaali, rahvastikuregistri, Politsei- ja Piirivalveameti ning terviseportaali teenuseid;
- 9) oskab teha esmaseid digitoiminguid töö, raha ja igapäevaelu korraldamisel, sh kasutada Töötukassa digiteenuseid ning pangandusega seotud e-teenuseid;
- 10) oskab kasutada digiteenuseid, mis on seotud pere, hariduse, eluaseme ja liikumisega;
- 11) järgib digiturvalisuse ja digihügieeni põhimõtteid, sh oskab kaitsta oma paroole ja seadmeid, kasutada mitmeastmelist autentimist, eristada levinumaid digipettusi ning tegutseda kahtlaste olukordade korral;
- 12) teab, kust leida usaldusväärset abi ja teavet digiprobleemide ning küberturvalisuse küsimustes.

## II. KESKTASEME DIGIMOODUL

### Igapäevaste e-teenuste iseseisev kasutamine

Põhieesmärk on arendada uussisserändaja oskust kasutada iseseisvalt Eesti digiteenuseid igapäevaste eluliste olukordade lahendamisel ning suurendada kindlustunnet digikeskkonnas toimetulekul.

### KÄSITLETAVAD TEEMAD

| <i>põhiteemad</i>                           | <i>põhiteemade raames käsitlevad alamteemad</i>          |
|---------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| Digiriigi toimimise loogika                 | Eesti digiriigi toimimise põhimõtted                     |
|                                             | Digiteenuste omavaheline seotus                          |
|                                             | Riigi ja isiku vaheline digitaalne suhtlus               |
| Digitaalne identiteet igapäevases kasutuses | ID-kaardi, Smart-ID ja Mobiil-ID teadlik kasutamine      |
|                                             | Autentimise ja digiallkirjastamise eristamine            |
|                                             | Digitaalse identiteedi kasutamine arvutis ja nutiseadmes |

|                                                 |                                                             |
|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| Turvaline e-teenuste kasutamine                 | Levinumad vead ja eksitused e-teenuste kasutamisel          |
|                                                 | Autentimise ja digiallkirjastamisega seotud riskid          |
|                                                 | Digiturvalisuse põhimõtted igapäevases asjaajamises         |
| Tervishoiu digiteenused                         | Terviseportaal ja selle roll                                |
|                                                 | Perearst, digiresept, haigusleht                            |
|                                                 | Terviseportaalil kuvatava terviseinfo lugemine ja mõistmine |
| Töö, õppimise ja ametliku suhtluse digiteenused | Töötukassa digiteenused ja tööotsing                        |
|                                                 | Töötuna arvelevõtmine ja teenuste kasutamine                |
|                                                 | Ametlikud teated, tähtajad ja vastamise kohustus            |
|                                                 | Settle in Estonia roll töö- ja keele õppeinfo leidmisel     |
| Pere ja kohaliku omavalitsuse digiteenused      | Kohaliku omavalitsuse ja Sotsiaalkindlustusameti teenused   |
|                                                 | Perehüvitised ja lastega seotud digiteenused                |
|                                                 | Kooli- ja lasteaiakoha taotlemise üldpõhimõtted             |
| Eluaseme ja liikumise digiteenused              | Eluaseme otsing ja suhtlus portaalides                      |
|                                                 | Transpordi ja liikumise digiteenused                        |
|                                                 | Juhilubade ja sõidukitega seotud e-teenused                 |
| Infootsing ja ametlik digisuhtlus               | Usaldusväärse teabe leidmine ja hindamine                   |
|                                                 | Ametliku ja mitteametliku info eristamine                   |
|                                                 | Digisuhtlus riigi ja teenusepakkujatega                     |
| Küberturvalisus igapäevaelus                    | Küberhügieen                                                |
|                                                 | Eluliste olukordadega seotud pettused                       |
|                                                 | Isikuandmete teadlik jagamine                               |
|                                                 | Käitumine kahtluste ja probleemide korral                   |

## DIGIMOODULI KESKTASEME LÄBINUD ISIKU ÜLDPÄDEVUSED

Digimooduli kesktaseme läbinud isik:

- 1) mõistab Eesti digiriigi toimimise loogikat ning oskab orienteeruda riigi digiteenuste süsteemis;
- 2) oskab kasutada teadlikult digitaalset identiteeti ning eristada autentimist ja digiallkirjastamist igapäevastes olukordades;
- 3) oskab kasutada iseseisvalt peamisi Eesti e-teenuseid, sealhulgas tervishoiu-, töö-, pere-, eluaseme- ja liikumisega seotud teenuseid igapäevaelu korraldamisel;
- 4) oskab suhelda digitaalselt riigiasutuste ja teenusepakkujatega ning mõistab ametlike teadete ja tähtaegade tähendust;
- 5) oskab kasutada tervishoiu, sotsiaalteenuste ja kohaliku omavalitsuse digiteenuseid eluliste olukordade lahendamiseks;
- 6) oskab leida, hinnata ja kasutada usaldusväärset teavet digikeskkonnas;
- 7) oskab lahendada tavapäraseid probleeme e-teenuste kasutamisel ning teab, kust vajaduse korral abi otsida;

- 8) järgib digiturvalisuse ja digihügieeni põhimõtteid ning oskab vältida levinumaid pettusi igapäevaelus.

### III. EDASIJÕUDNUTE DIGIMOODUL

#### Digielu teadlik juhtimine Eesti digiriigis

Põhieesmärk on anda digikogemusega uussisserändajale põhjalikum ülevaade Eesti digiriigi toimimisest ning toetada tema iseseisvat ja teadlikku toimetulekut Eesti digikeskkonnas, sealhulgas avalike e-teenuste, riigiportaalide ja muude kohanemist toetavate digilahenduste kasutamisel.

#### KÄSITLETAVAD TEEMAD

| <i>põhiteemad</i>                          | <i>põhiteemade raames käsitlevad alamteemad</i>                                              |
|--------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Eesti digiriik süvatasandil                | Eesti digiriigi areng ja toimimispõhimõtted                                                  |
|                                            | Andmete kasutamise ja korduvkasutuse loogika                                                 |
|                                            | Riigi andmekogud ja nende roll teenuste pakkumisel                                           |
| Digitaalne identiteet ja õiguslik vastutus | ID-kaardi, Smart-ID ja Mobiil-ID kasutamine keerukamates olukordades                         |
|                                            | Autentimise ja digiallkirjastamise õiguslik tähendus                                         |
|                                            | Digitehingutega seotud vastutus ja levinumad eksitused                                       |
| Riigi põhiandmed ja ametlik digisuhtlus    | Isikuandmete vaatamine ja haldamine riiklikes portaalides (sh eesti.ee ja Settle in Estonia) |
|                                            | Rahvastikuregistri andmed ja nende mõju teenustele                                           |
|                                            | Riigi teavitused, tähtajad ja vastamise kohustus                                             |
| Tervise ja tööga seotud digiteenused       | Tervishoiuteenuste kasutamine keerukamates olukordades                                       |
|                                            | Töötukassa ja tööeluga seotud digiteenused                                                   |
|                                            | Maksustamise ja ametliku asjaajamise digiteenused                                            |
| Raha ja maksud digikeskkonnas              | Panganduse ja makseteenuste teadlik kasutamine                                               |
|                                            | Maksu- ja Tolliameti e-teenused ja ametlik kirjavahetus                                      |
|                                            | Levinumad vead ja riskid rahaasjade digitaalsel ajamisel                                     |
| Pere-, eluaseme- ja liikumise digiteenused | Pere ja lastega seotud digiteenused                                                          |
|                                            | Eluaseme ja elukorraldusega seotud e-teenused                                                |
|                                            | Liikumise, juhilubade ja sõidukitega seotud digiteenused                                     |
| Digitaalsed tööriistad ja digikäitumine    | Digivahendite teadlik ja eesmärgipärane kasutamine                                           |
|                                            | Tehisintellektil põhinevad tööriistad igapäevaelus                                           |
|                                            | Digijälje ja digikäitumise teadlik juhtimine                                                 |
| Küberturvalisus ja riskide ennetamine      | Küberhügieen                                                                                 |
|                                            | Keerukamad pettused ja ohud digikeskkonnas                                                   |
|                                            | Isikuandmete ja digitaalse vara kaitse                                                       |
|                                            | Käitumine turvaintsidentide ja rikkumiste korral                                             |

## **DIGIMOODULI EDASIJÕUDNUTE TASEME LÄBINUD ISIKU ÜLDPÄDEVUSED**

Digimooduli edasijõudnute taseme läbinud isik:

- 1) mõistab Eesti digiriigi toimimist süvatasandil ning oskab hinnata andmete ja digiteenuste omavahelist seotust;
- 2) oskab kasutada digitaalset identiteeti ja digiallkirja teadlikult ning mõistab nendega seotud õiguslikku vastutust;
- 3) oskab iseseisvalt lahendada keerukamaid elulisi olukordi Eesti e-teenuste abil, sh töö, tervise, pere ja rahaasjade korraldamisel;
- 4) oskab hallata ja kontrollida oma isikuandmeid riiklikes infosüsteemides ning mõistab nende mõju teenuste kasutamisele;
- 5) oskab kasutada Maksu- ja Tolliameti, Töötukassa ja teiste asutuste digiteenuseid ametlikuks asjaajamiseks;
- 6) oskab kasutada digitaalseid tööriistu, sh tehisintellektil põhinevaid lahendusi, eesmärgipäraselt ja vastutustundlikult;
- 7) juhib teadlikult oma digikäitumist ja digijälge;
- 8) oskab ennetada küberturvalisuse riske ning tegutseda turvaintsidentide või kahtlaste olukordade korral;
- 9) oskab iseseisvalt täiendada oma teadmisi ja oskusi Eesti digikeskkonnas toimetulekuks.